

GD-varkensdierenarts Peter van der Wolf

Al jong maagdarmproblemen

“Maagdarmaandoeningen vormen een belangrijk gezondheidsprobleem bij varkens. Veel vragen aan de Veekijker gaan over diarree, en het percentage vragen daarover laat een stijgende trend zien over de jaren 2003 tot 2011 van iets meer dan 5% **naar bijna 15%**. Hierbij geldt dat vooral het aantal vragen over diarree bij zuigende biggen hoog is. Maar ook bij gespeende biggen gaat het vaak over diarree. Meestal gaat het over de beschrijving van een afwijkend of onbekend beeld van diarree, over welke diagnostiek moet worden ingezet en vervolgens over de interpretatie van de laboratoriumuitslagen.

In de sectiezaal zien we dat het percentage secties met als diagnose een maagdarmaandoening per kwartaal schommelt tussen de 20 en 25%. Ook hier is sprake van **een lichte stijging** over de jaren heen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de relatieve toename van maagdarmproblemen bij zuigende biggen. Het geheel laat het beeld zien dat de maagdarmproblemen steeds meer **naar de jonge varkens verschuiven**. Dit kan consequenties hebben voor het rendement in de gehele sector omdat de ontstane achterstand in de groei later niet gecompenseerd wordt.

Het geheel laat het beeld zien dat de maagdarmproblemen steeds meer naar de jonge varkens verschuiven.

Als we kijken naar de meest voorkomende ziekteverwekkers die diarree kunnen veroorzaken, dan zien we het volgende:

Over dysenterie (door *Brachyspira hyodysenteriae*) stelt men de laatste tijd minder vragen dan voorheen. Ook in de sectiezaal is de diagnose de laatste tijd weinig gesteld. Hetzelfde geldt voor *E. coli* (geboortediarree, slingerziekte en speendiarree) en *Lawsonia* (PIA).

De belangrijkste infectieuze oorzaak van diarree bij jonge biggen is *Clostridium perfringens*, vooral type A, dat het β 2-toxine produceert. Sinds 2004 is het percentage secties van zuigende biggen met een Clostridiuminfectie gestegen van $\pm 7\%$ naar $\pm 20\%$. Die stijging verloopt vrijwel parallel met het totale percentage secties waarbij een maagdarmprobleem wordt vastgesteld. Het lijkt er dus op dat de toename van het diarreepro-

bleem bij jonge biggen sinds 2004 vooral verband houdt met **Clostridiuminfecties**. De huidige vaccins beschikken dan ook niet over de juiste componenten om voldoende afweer op te wekken. Het wachten is op een **nieuw vaccin**, dat in 2012 op de markt verwacht wordt.

Over Salmonella worden zeer veel vragen gesteld. Vooral over de aanpak van Salmonella bij gespeende biggen voor de Duitse markt. In de sectiezaal is overigens afgelopen voorjaar relatief vaak darmontsteking door *Salmonella Typhimurium* vastgesteld bij vleesvarkens. Reden genoeg om zeer alert te blijven op deze bacterie.

Het percentage biggen met een maagdarmaandoening waarbij geen duidelijke infectieuze oorzaak kan worden vastgesteld, schommelt de laatste jaren tussen de 6 en 15%. Daar zit geen duidelijke tendens in.”

Met haar monitoringsactiviteiten waakt de GD over de diergezondheid in Nederland. Onder andere via GD Veekijker, waar vragen van dierenartsen en veehouders binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is GD Veekijker het centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid, in het belang van veehouder en sector. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring varkenshouders oplevert. De GD-Veekijker wordt gefinancierd door het Ministerie van EL&I en PVV.